

LIETUVOS SMULKIOJO IR VIDUTINIO VERSLO TARYBA

LIETUVOS SMULKIOJO IR VIDUTINIO VERSLO TARYBOS VALDYBOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2013 m. vasario 13 d. Nr. 2
Vilnius

Posėdis įvyko 2013 m. vasario 13 d.

Posėdžio pirmininkė – Dalia Matukienė (Smulkiojo ir vidutinio verslo tarybos (toliau – Taryba) pirmininkė).

Posėdžio sekretorė – Gražina Jagelavičienė (Ūkio ministerijos Verslo aplinkos gerinimo skyriaus vyriausioji specialistė).

Dalyvavo:

Raimundas Beinortas (asociacija „Lietuvos mediena“);

Danguolė Pranckėnienė (Lietuvos buhalterijų ir auditorių asociacija);

Arturas Mackevičius (Kauno regiono smulkių ir vidutinių verslininkų asociacija);

Zita Sorokienė (Lietuvos smulkiųjų verslininkų ir prekybininkų asociacija);

Donatas Žiogas (Verslo centrų asociacija);

Saulius Žilinskas (Lietuvos informacijos verslo asociacija).

Posėdžio svečiai: N. Uinskienė (Lietuvos nacionalinio verslo konfederacija).

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl memorandumo parengimo.
2. Dėl pasiūlymų parengimo Mokesčių darbo grupei.
3. Dėl medienos eksporto ribojimo.
4. Kiti einamieji klausimai.

1. SVARSTYTA. Memorandumo nuostatos.

Tarybos narys D. Žiogas perskaitė pagrindines memorandumo nuostatas.

Kalbėjo visi posėdyje dalyvavę Tarybos nariai. Tarybos pirmininkė D. Matukienė, apibendrindama kalbas, pasiūlė parengti memorandumo projektą.

NUTARTA. Parengti memorandumo projektą ir pateikti Tarybai svarstyti.

Pritarta bendru sutarimu.

2. SVARSTYTA. Pasiūlymai Mokesčių darbo grupei.

Tarybos narė D. Pranckėnienė supažindino Tarybos narius su Mokesčių darbo grupėje svarstomais klausimais ir paprašė Tarybos narių nuomonės. D. Pranckėnienė pažymėjo, kad darbo grupėje svarstomas siūlymas nustatyti maksimalų socialinio draudimo įmokos dydį – 7,5 tūkst. Lt, nuo kurio įmoka nemokama, taip pat darbuotojo gaunamą darbo užmokestį rodyti kartu su socialinio draudimo įmoka, t. y. su visais mokamais mokesčiais. Svarstyti siūlymai apmokestinti visas palūkanas ir akcijų pardavimo pajamas, nustatyti progresinį neapmokestinamąjį pajamų dydį, suvienodinti gyventojų pajamų mokesčio tarifą visoms gyventojų vykdomos individualios veiklos formoms iki 5 proc., neišskiriant advokatų, notarų ir kt., kuriems nustatytas 15 proc. dydžio mokesčio tarifas.

Posėdyje dalyvavę Tarybos nariai nepritarė socialinio draudimo įmokos dydžio nustatymui, taip pat pasiūlė nustatyti maksimalų neapmokestinamų palūkanų dydį. Šis dydis kistų priklausomai nuo vidutinio darbo užmokesčio dydžio augimo. Posėdyje aptarti Tarybos narių teikiami pasiūlymai svarstyti Mokesčių darbo grupėje (pridedama).

NUTARTA. Pritarti parengtiems pasiūlymams.
Pritarta bendru sutarimu.

3. SVARSTYTA. Medienos eksporto ribojimo klausimai.

Tarybos narys R. Beinortas informavo, kad Lietuvoje kasmet pagaminama apie 7 mln. kub. m. apvalios medienos. Daugiau kaip pusę šio kiekio pagaminama kertant valstybinius miškus. Mediena parduodama aukcione. 2012 m. gruodžio 5 d. vykusiame medienos pardavimo aukcione didžiąją dalį medienos nupirko įmonės, kurios užsiima tik apvalios medienos eksportu. Įvertinus aukciono rezultatus tikėtina, kad 62 proc. pjautinųjų rąstų (vertingiausias asortimentas) bus išvežta į užsienį. R. Beinortas pažymėjo, kad susidarė tokia situacija, kai Lietuvos medienos perdirbėjams trūksta medienos. Stabdoma gamyba, atleidžiami darbuotojai. Lietuva yra vienintelė iš Baltijos šalių, kurioje valstybinių miškų medieną gali pirkti visi. Tuo tarpu kaimyninėse valstybėse vietinė pramonė turi pirmumo teisę. R. Beinorto nuomone, medienos pardavimo aukcionai turėtų vykti dviem etapais: pirmame etape dalyvauja tik Lietuvos medienos perdirbėjai, antrame – likęs neparduotos medienos kiekis parduodamas visiems pirkėjams.

Kalbėjo tarybos nariai D. Matukienė, D. Pranckėnienė, Z. Sorokienė.

NUTARTA. Pavesti Tarybos nariui R. Beinortui parengti raštą dėl medienos eksporto ribojimo.
Pritarta bendru sutarimu.

4. SVARSTYTA. Lietuvos banke įvykęs pasitarimas.

Tarybos narys S. Žilinskas informavo, kad Lietuvos banke įvyko pasitarimas dėl atsiskaitymų grynaisiais ir negrynaisiais pinigais, tačiau į šį pasitarimą Taryba nebuvo pakviesta. S. Žilinskas pasiūlė parengti prašymą Lietuvos bankui, kad ateityje Tarybos nariai būtų kviečiami į pasitarimus.

NUTARTA. Pavesti S. Žilinskui parengti raštą Lietuvos bankui dėl Tarybos dalyvavimo rengiamuose Lietuvos banko pasitarimuose atsiskaitymų grynaisiais ir negrynaisiais pinigais.

Posėdžio pirmininkė

Dalia Matukienė

Posėdžio sekretorė

Gražina Jagelavičienė

Pasiūlymai Mokesčių darbo grupei

Eil. Nr.	Pasiūlymai
	Gyventojų pajamų mokestis (GPM)
1.	Pirmuosius metus darbo rinkoje dirbantį jaunimą atleisti nuo gyventojų pajamų mokesčio arba šiai tikslinei grupei neapmokestinamąjį pajamų dydį prilyginti minimalios mėnesinės algos dydžiui.
2.	Suvienodinti GPM tarifą visoms gyventojų vykdomos individualios veiklos formoms iki 5 proc. Šiuo metu pajamos iš laisvųjų profesijų veiklos apmokestinamos 15 proc. pajamų mokesčio tarifu, o kitoms individualios veiklos pajamoms taikomas 5 proc. pajamų mokesčio tarifas, skaičiuojant 2010 m. ir vėlesniais metais gautas pajamas. Teikdami intelektines paslaugas klientams ir visuomenei, laisvųjų profesijų atstovai diskriminuojami, palyginti su kita komercinę veiklą vykdančiais asmenimis.
3.	Koreguoti neapmokestinamojo pajamų dydžio (NPD) nustatymo formulę taip, kad keliant minimalią mėnesinę algą tokiu pat procentu būtų visuomet padidinamas ir NPD, nes dabar yra nuolat didinamas minimalios mėnesinės algos ir darbo užmokesčio, kurio dydis siekia maždaug pusantro vidutinio darbo užmokesčio, apmokestinimas (dabar iki 3 200 Lt). Jau dabar būtina atkurti tą pačią darbo užmokesčio apmokestinimo procentinę dalį, kuri galiojo esant 800 Lt minimaliai mėnesinei algai, kai NPD buvo 470 Lt. Išlaikant NPD dalį 58,75 proc., esant dabartinei 1 000 Lt minimaliai mėnesinei algai, turėjo būti nustatytas 587 Lt NPD. Dabar jis yra sumažintas iki 430 Lt ir sudaro 43 proc. dalį. Skirtumas – 157 Lt.
4.	Nustatyti, kad pašalpos, darbdavių išmokamos darbuotojui už dvi pirmąsias ligos dienas, būtų mokamos iš „Sodros“ arba valstybės biudžeto. Arba kad šios pašalpos būtų laikomos papildomais darbdavio sumokamais mokesčiais, kuriuos jis sumoka vietoje to, kad valstybė mokėtų darbuotojui iš darbdavio į biudžetą ar „Sodrą“ jau sumokėtų mokesčių. Tas pašalpas reikia įskaičiuoti, skaičiuojant visus darbdavio mokesčius ir galbūt tų pašalpų dar kartą neapmokestinti gyventojų pajamų mokesčiu, kaip yra dabar.
5.	Siūlome panaikinti Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 6 straipsnio 4 dalies nuostatą, kad „savivaldybių tarybų nustatytas fiksuoto dydžio pajamų mokestis negali būti mažesnis už pajamų mokestį, apskaičiuojamą dvylikos minimaliųjų mėnesinių algų, galiojančių mokestinio laikotarpio, einančio prieš mokestinį laikotarpį, kuriam įsigijamas verslo liudijimas, spalio 1 dieną, sumai pritaikius šio straipsnio 1 dalyje nurodytą pajamų mokesčio tarifą, galiosiantį to mokestinio laikotarpio, kuriam įsigijamas verslo liudijimas, sausio 1 dieną“. Šios nuostatos panaikinimas leistų visų savivaldybių taryboms pačioms nustatyti fiksuotus pajamų mokesčio dydžius, atsižvelgiant į esamą ekonominę padėtį, veiklų pelningumą, reikalingumą, paklausą ir pasiūlą. Be to, veiklų, kurias galima vykdyti įsigijus verslo liudijimą, sąrašas yra pakankamai įvairus, t. y. jį sudaro skirtingo pelningumo, mažiau ar daugiau paklausios, tačiau reikalingos vartotojams veiklos, todėl įstatymu nustatyta apatinė riba skirtingai veiks jų gaunamas pajamas ir galimybę išlikti verslo rinkoje. Įstatymu nustatyta riba gerokai per didelė menkiau apmokamoms ar paklausiosioms veikloms, ir tai neleidžia savivaldybių taryboms pačioms vertinti, kiek pajėgus verslininkas susimokėti, kad būtų naudinga savivaldybei ir pačiam verslininkui. Draudimas didžiųjų miestų savivaldybėms savo nuožiūra mažinti fiksuotų pajamų mokesčio dydžius neretai verčia asmenis atsisakyti legalaus verslo, nutraukti veiklas, skatina šešėlių, mažina užimtumą, biudžeto pajamas ir didina socialinę atskirtį. Nuomonė, kad panaikinus apatinę ribą, savivaldybės gali per daug padidinti fiksuotus pajamų mokesčio dydžius nėra teisinga, nes savivaldybės didinti šiuos dydžius gali ir dabar, tačiau jų sumažinti neturi teisės. Joms tai suteiktų gerokai daugiau savarankiškumo, sprendžiant verslo aplinkos problemas, juolab kad fiksuoti pajamų mokesčiai yra sumokami į savivaldybių biudžetus.

Pridėtinės vertės mokestis (PVM)	
1.	Svarstyti galimybę PVM mokestį mokėti ne nuo pajamų, o nuo faktiškai gautų įplaukų.
2.	Įgyvendinti naujų juridinių asmenų išankstinę registraciją PVM mokėtojais įmones registruojant VĮ Registrų centre.
3.	Įgyvendinti galimybę PVM mokėtojams susigražinti PVM už veikloje naudojamus lengvuosius automobilius.
4.	Padidinti privalomos PVM registracijos ribą iki 100 000 eurų.
5.	Taikyti 9 proc. PVM tarifą apgyvendinimo paslaugoms , nes daugelyje šalių jis yra sumažintas (tai pritraukia turistus, kurie palieka daug pinigų sumokėdami PVM už pirkinius ir paslaugas).
6.	Pakeisti Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 71-1 straipsnio nuostatą , t. y. padidinti ribą iki 50 tūkst. Lt, kurią viršijus verslo subjektai tampa PVM mokėtojais, jei prekės įvežamos iš ES šalių pridėtinės vertės mokesčių mokėtojų. Įvertinant tai, kad bendra apyvartos riba, kurią viršijus tampama PVM mokėtoju, yra padidinta iki 150 tūkst. Lt, tačiau gyventojas įveždamas prekes iš ES šalių PVM mokėtojų yra ribojamas 35 tūkst. Lt, kuri yra pernelyg maža, kad gyventojas galėtų pirkti prekes iš PVM mokėtojų, neperžengti leistinos Lietuvoje apyvartos ribos išsiversti ir gauti pajamas. 35 tūkst. Lt apyvartos riba galioja beveik 10 metų, tačiau rinkoje įvykę kainų pokyčiai padidina apyvartas ir realiai dar sumažina įgyjamų prekių kiekį ir galutinį rezultatą – pelną. Smulkusis verslininkas, iš esmės neviršydamas 150 tūkst. Lt, tačiau viršydamas 35 tūkst. Lt ribą, tampa PVM mokėtoju, todėl jis bus nepajėgus išsilaikyti rinkoje.
Pelno mokestis	
1.	Svarstyti pelno mokesčio 0 tarifo įvedimą ir apskaitos vedimo supaprastinimą labai mažoms įmonėms (1 –10 darbuotojų, apyvarta iki milijono litų).
2.	Laipsniškas pelno mokesčio tarifo įvedimas ir apskaitos supaprastinimas labai mažoms įmonėms (1-10 darbuotojų, apyvarta iki milijono litų). < 25 000 – 0 proc.; 25 000–1 000 000 – lengvatinis 5 proc.; >1 000 000 arba > 10 darbuotojų – 15 proc.
3.	Pelno mokesčio įstatymo 5 str. 3 dalis diskriminuoja jaunos verslininkus, kurių tėvai turi verslą ir kurie veda bendrą ūkį, neatsižvelgiant į skirtingą verslo pobūdį. Minėtiems jauniems verslininkams nesudaromos tokios pačios konkurencinės sąlygos su kitais rinkos dalyviais, kurių šeimos nariai neturi verslo. Ta pati sąlyga taikoma sutuoktinių verslui. Siūloma netaikyti įstatymo nuostatų šeimos nariams ir kitiems juridinių asmenų dalyviams, jeigu įmonių veiklos pagal EVRK yra skirtingos.
Privalomojo sveikatos draudimo mokestis (PSD)	
1.	Nustatyti fiksuotą PSD, kuris būtų susietas su konkrečiu pirminės sveikatos priežiūros paslaugų krepšeliu. Mokestį privalėtų mokėti kiekvienas socialinių garantijų neturintis Lietuvoje gyvenantis asmuo vieną kartą , t. y. arba draustas valstybės, arba nuo darbo užmokesčio, nuo individualios veiklos ar įmonės pajamų. PSD mokestis neturėtų būti proc. nuo pajamų ir susietas su minimalia mėnesine alga.
2.	Įvertinti tai, kad asmenys, atliekantys veiklas pagal verslo liudijimus, nėra darbdaviai ar darbuotojai ir šia veiklos forma besiverčiantiems asmenims veiklos apyvarta yra fiksuota

	<p>(ribojama) įstatymu (155 tūkst. Lt.), nustatytą ribą viršijęs asmuo tampa PVM mokėtoju ir privalo keisti veiklos formą, kiti mokesčiai taip pat yra fiksuoti ir tai, kad padidėjusius mokesčius įmanoma sumokėti tik padidinus apyvartą, kurios padidinti neleidžia įstatymas, todėl būtų tikslinga šia veikla besiverčiantiems asmenims nustatyti fiksuotas privalomas sveikatos draudimo įmokas. Šios įmokos dydis turėtų išlikti toks, koks buvo iki MMA padidinimo. Siūlome Privalomojo sveikatos draudimo įstatymo 17 straipsnio 5 dalies pakeitimą:</p> <p><i>„Fiziniai asmenys, kurie, vykdydami individualią veiklą, gyventojų pajamų mokesčių nuo individualios veiklos pajamų sumoka išgydami verslo liudijimus, kas mėnesį moka 78 litų fiksuotą privalomojo sveikatos draudimo įmoką arba 0,05 proc. nuo šiai veiklai vykdyti leistinos 155 tūkstančių litų metinės apyvartos. Asmenų, nurodytų šio įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje, 17 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose ir 2 dalyje, įmokos apskaičiuojamos proporcingai išduoto verslo liudijimo galiojimo laikotarpiui.“</i></p> <p>Siekiant išvengti skirtumų ir atsižvelgiant į tai, kad visi verslo subjektai, nepriklausomai nuo jų pasirinktos veiklos formos, viršiję 155 tūkst. litų per metus, tampa PVM mokėtojais ir tiems verslo subjektams, kurie savo veikloje neviršys minėtos apyvartos, būtų galima taikyti tokį patį fiksuotą dydį.</p>
	„Sodros“ įmokos
1.	Pratęsti ir palengvinti jaunimo buvimo darbo rinkoje pirmaisiais metais sąlygas. Taikyti mažesnes arba iš viso netaikyti darbdavio mokamų „Sodros“ įmokų pirmuosius 12 mėn., nepriklausomai nuo darbovietės eiliškumo. Minėtą laikotarpį jaunimą drausti visomis socialinėmis garantijomis, kurios įprastai taikomos dirbantiems asmenims.
2.	Svarstyti galimybę darbdavio mokamas „Sodros“ įmokas nuo darbuotojų mokėti kartu su GPM, kai faktiškai išmokamas atlyginimas.
3.	Reglamentuoti Valstybinio socialinio draudimo įstatyme privalomą socialinį draudimą ir nustatyti individualių įmonių savininkams, mažųjų bendrijų nariams, asmenims, vykdančiams individualią veiklą, išskyrus besiverčiančius individualia veikla pagal verslo liudijimus, socialinio draudimo įmokas socialiniam draudimui pagrindinei ir papildomai pensijos dalims, ligos ir motinystės socialiniam draudimui. Asmenims, besiverčiantiems individualia veikla pagal verslo liudijimą, reglamentuoti galimybę laisvanoriškai drausti pagrindinei ir papildomai pensijos dalims, ligos ir motinystės socialiniu draudimu.
	Žemės nuomos mokestis
1.	Žemės nuomos mokestį mokėti tik už nekilnojamojo turto registre įregistruotus sklypus.
2.	Žemės mokesčio įstatymo 6 straipsnio 1 punktą formuluoti taip: 1. Mokesčio tarifas – nuo 0,01 procento iki 1,5 procento žemės mokesstinės vertės, jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip.
	Minimali mėnesinė alga
1.	Nustatyti, kad minimali mėnesinė alga sudarytų ne daugiau kaip 41 proc. vidutinio darbo užmokesčio. Tai maždaug atitinka Europos Sąjungos vidurkį. Dabar yra 46,06 proc., nes per 4 mėn. minimali mėnesinė alga padidinta net 25 proc., nors vidutinis darbo užmokesčio nuo 2008 m. iki 2012 m. 3 ketvirčio padidėjo tik 1 proc., nuo 2 152 Lt iki 2 171 Lt, t. y. 19 Lt. Didesnis minimalios mėnesinės algos procentas nuo vidutinio darbo užmokesčio išnaikintų dar daugiau smulkiųjų ir vidutinių verslo subjektų.

2.	<p>Minimalią mėnesinę algą didinti tik tuomet, kai vidutinis darbo užmokestis taps didesnis bent 10 proc. už vidutinio darbo užmokesčio teorinį dydį, kuris atitiktų 41 proc. santykį anksčiau nustatytos minimalios mėnesinės algos.</p>
3.	<p>Minimalią mėnesinę algą ir visų darbo užmokesčių apmokestinimą palyginti su kitų šalių lygiu. Gal reikia mažinti minimalios mėnesinės algos apmokestinimą? Parengti grafikus, pagal kuriuos būtų matomi darbo užmokesčio apmokestinimo dydžiai, priklausomai nuo darbo užmokesčio dydžio, graduojant skalę nuo 1/10, 2/10 vidutinio darbo užmokesčio ir t. t iki didžiausio darbo užmokesčio šalyje ir užsienyje.</p>
	<p>Užimtumo rėmimo įstatymas</p>
1.	<p>Pakeisti 32 straipsnio 5 punktą. Subsidiją galima skirti bedarbiui, pradėjusiam naują veiklą pagal verslo liudijimą. Dabartinė tvarka verslo liudijimų turėtojams leidžia gauti subsidiją faktiškai nenutraukus savo veiklos pagal verslo liudijimą, o tik pasibaigus verslo liudijimo galiojimui, nes verslo liudijimas išduodamas 1 metams. Metams pasibaigus, galima registruotis darbo biržoje bedarbiu (kad ir 1 dienai tapti bedarbiu) ir pareikšti, kad vykdysi veiklą pagal verslo liudijimą. Tada įgauni teisę į paramą – subsidiją (kiekvieną mėnesį iki 200 litų kas antrus metus). Jei veikla vykdoma tęstinai pagal verslo liudijimą, asmuo metams pasibaigus neturėtų būti traktuojamas kaip bedarbis, jei jis tą pačią veiklą tęsia. Subsidijos paskirtis turėtų padėti bedarbiui, norinčiam pradėti verslą, arba sunkiai besiverčiančiam asmeniui šiame versle.</p>